DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVI. évfolyam 226. szám — 1939 október 4 szerda — Ára: 12 fillér

E héten dől el: béke lesz, vagy tovább folyik a háború

Hitler bejelenti a lengyel állam újjáalakítását

Chamberlain a háború továbbfolytatásáról beszélt, de hajlandó a javaslatokat eddigi felfogásuk szellemében megvizsgálni

Lloyd George szerint ha az olasz vagy orosz kormány nyújtja át a javaslatokat, a helyzet megváltozik

Róma, október 3. *Ciano* gróf berlini útjának eredményei körül összpontosul a római politikai világ érdeklődése. A külügyminiszter délelőtt 10.50 órakor érkezett vissza a termini pályaudvarra, ahol az előkelőségek között jelen volt báró *Villany Frigyes* kvirináli magyar követ és *Plessen* római német ügyvivő is. A mai olasz lapok nem fűznek bővebb megjegyzéseket Ciano berlini utazásához és politikai körökben is a legnagyobb tartózkodást tanusítják. Természetesen politikai körökben azt a kérdést teszik fel, *milyen szerepe lesz Olaszországnak a most meginduló döntőfonosságú hét eseményeiben.* Errenézve azonban csak a most jövő napok adhatják meg a választ. A lapok mind részletesen közlik Ciano gróf útjának *külföldi visszhangját* és kiemelik a magyar lapok állásfoglalását. Nagy figyelmet keltett Rómában a német sajtó visszhangja mellett London állásfoglalása is. (MTI.)

London, október 3. Rómából érkezett jelentés szerint Ciano gróf olasz külügyminiszter újabb béketervről tanácskozott Berlinben. Ezt a béketervet a hét végén hozzák nyilvánosságra.

Páris, október 3. A párisi sajtó elsősorban az elmúlt napok diplomáciai tevékenységével foglalkozik s a lapok mindenekelőtt Ciano gróf olasz külügyminiszter berlini tárgyalásairól szóló közelebbi értesüléseket várnak.

Az *Excelsior* szerint további értesülések hiányában az olasz közbenjárás kétségesnek látszik.

Blum a Populaire hasábjain a várható német ajánlattal kapcsolatban kijelenti, hogy annak alapja minden körülmények a között a lengyelországi befejezett helyzet lesz.

Hitler fontos bejelentéseit várják

Milánó, okt. 3. (Stefani.) **A „Popolo d'Italia" berlini különtudósítója az események alakulásával kapcsolatban kiemeli, hogy a német-orosz demarkációs vonalat először a Visztula mentén állapították meg, az új megállapodásban azonban a Bug folyásáig tolták el. Ez igen nagyfontosságú döntés, mert Németországnak így módjában van, hogy Lengyelország újjászervezését majdnem az egész lengyellakta területre kiterjessze.**

Ami a lengyel állam újjáalakítását illeti, a birodalmi kormányhatározatot Hitler a birodalmi gyűlésen jelenti majd be.

Hangsúlyozza végül a tudósító, hogy a német közvélemény egyhangu felfogása szerint az olasz kormány által kifejtett tevékenység döntő befolyású volt a viszály elszigetésére és a Duce működése Európa életbevágó érdekeit szolgálta. (MTI.)

Litvánia is szerződést köt Oroszországgal

London, okt. 3. **A Moszkvából Kaunasba érkező első hírek szerint Litvánia kölcsönös segélynyujtási szerződést köt Oroszországgal. — (MTI.)**

Moszkva, okt. 3. Német TI.) **Kedden délután Urbsys litván külügyminiszter megérkezett a moszkvai repülőtérre. (MTI.)**

Moszkva, okt. 3. **Hivatalosan jelentik, hogy Munters lett külügyminiszter hétfőn este Molotov külügyi népbiztossal tanácskozott. A tanácskozáson résztvett Sztalin, Potemkin helyettes külügyi népbiztos, Zotov rigai szovjetorosz és Kocins moszkvai lett követ. A megbeszélés két óra hosszat tartott.**

Tallin, okt. 3. **Paets elnök a hétfői minisztertanácson elrendelte az Észtország és Szovjet-Oroszország között megkötött kölcsönös segélynyujtási egyezmény megerősítését és közzétételét. Az egyezmény megerősítése előtt — a hivatalos közlemény szerint — meghallgatták az országgyűlés mindkét háza külügyi és nemzetvédelmi bizottságának álláspontját, valamint a nemzetvédelmi tanács nézetét. Ezek szükségesnek mondották az egyezmény megerősítését. (MTI.)**

Hela félsziget átadása

Danzig, okt. 3. (Német TI.) **Hela félsziget átadása az előre megállapított terv szerint folyik. A lengyel védőcsapatok tisztjeik vezetésével gyülekeznek a kaszárnyák előtt, ahol összehordják a fegyvereket, majd elindulnak a kikötő felé.**

Utközben német tengerészek fogadják és megszámolják, majd a kikötőhöz kísérik őket, ahonnan a katonákat Gotenhafenbe (Gdyniába) szállítják. A foglyulejtett 4000 főnyi lengyel tengeri és szárazföldi csapattest igen jó benyomást tesz. (MTI.)

A Hela erőd parancsnoka elmenekült

London, okt. 3. **Stockholmi lapok jelentése szerint az egyik könnyű lengyel hadihajó Gotland sziget Linteham kikötőjébe érkezett. A hajón volt a Hela erőd parancsnoka és 17 katona, nagyobbára tisztek. A menekültek valószínűen Svédországban keresnek menedéket. (MTI.)**

Ujabb német csapatok vonúltak Varsóba

Berlin, okt. 3. (Német Távirati Iroda.) **A védőerőfőparancsnokság közli:**

Október 2-án újabb német csapatok vonultak be a varsói erődbe. A foglyok, valamint a Varsóban és Modlinban zsákmányolt bőséges fegyverállományok és más hadianyagok összegezése még folyik.

Nyugaton csak gyenge tűzérségi és légi tevékenység folyt. (MTI.)

Egy-két nap múlva aláírják a török-orosz szerződést

Ankara, okt. 3. **Ankarai politikai körökben a Sztalin—Molotov és Szaradsoglu, valamint kísérete között Moszkvában lefolyt megbeszéléseket új török-orosz szerződés megkötésének előjátékául tekintik. Valószínűnek tartják, hogy egy-két nap mulva az új egyezmény aláírásra kerül, ha az Ankarából kért utasítások megérkeznek Moszkvába. (MTI.)**

Moszkva, október 3. (Havas.) Azt hiszik, hogy Szaradcsoglu török külügyminiszter még 4—5 napig Moszkvában marad és megvárja kormánya újabb utasításait, mielőtt folytatja a szovjet kormánnyal megkezdett tárgyalásait. A miniszter kedden az iráni nagykövet vendége volt villásreggelin. (MTI.)

Románia aggódik

London, okt. 3. A Reuter iroda bukaresti jelentése szerint **Romániában aggodalommal várják Sza-**

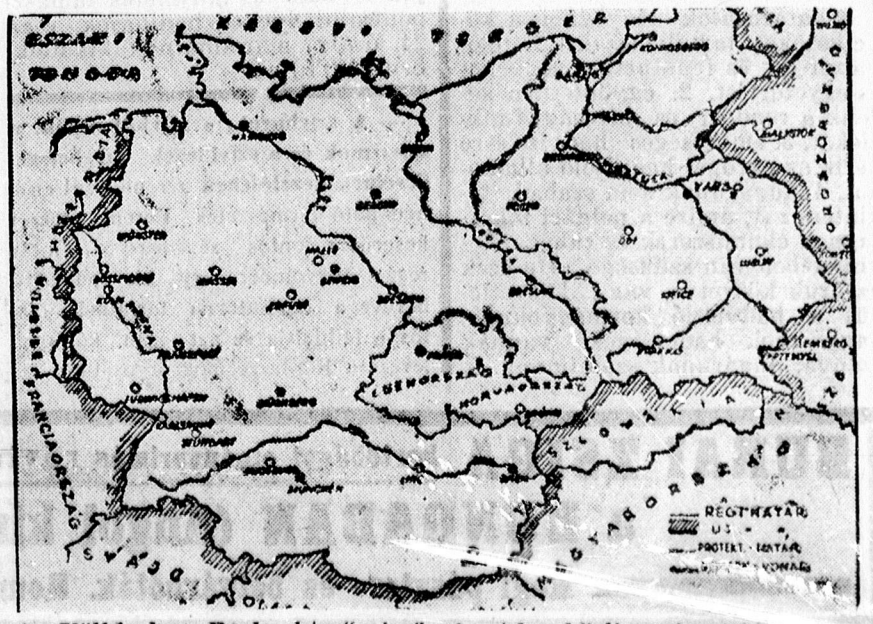

A „Völkischer Beobachter" című német lap közli a német birodalom mai térképét.

radsogin moszkvai tárgyalásainak eredményét. Attól tartanak, hogy a Szovjet a Dardenellák teljes lezárását követeli.

Szófiában is élénk figyelemmel követik a moszkvai fejleményeket. A bolgár fővárosban Szovjet-Oroszország előtérbenyomulása megerősítette a pánszláv nozgalmat és a bolgár nép soraiban sokan Moszkva segítségében ·eménykednek. (MTI.)

Francia jelentések a nyugati frontról

Páris, október 3. (Havas.) Október 3-án délelőtt a következő hivatalos jelentést adták ki:

Az elmúlt éjszaka folyamán mindkét fél előőrsei élénk tevékenységet fejtettek ki. (MTI.)

Páris, október 3. (Havas.) Ma egy hónapja, hogy az első francia katona elhagyva a Maginot-vonal előretolt állásait, német területre lépett. Sok nehézség és ellenállás ellenére azóta a francia előrehaladás a terep szerint 1—7 kilométer mélységet ért el. Az első 15 nap után csökkent az előhaladás üteme és ezután rövidebb, helyi jelentőségű csatározások folytak, csendes eseménytelen időszakokkal váltakozva. Ma, a háború egyhónapos határnapján a hivatalos jelentés csak kisebb előőrs-csatározásokról számol be, valamint az éjszaka folyamán kifejtett gyér tüzérségi tevékenységről. (MTI.)

Páris, október 3. (Havas.) Hivatalosan jelentik október 3-án este: Az ellenség rajtaütésszerű támadásait a Moseltől és Saartól keletre visszavertük. A két fél tüzérsége ugyanott tevékenységet fejtett ki. (MTI.)

Röpiratokat szórtak le Berlin és Potsdam fölött az angol repülőgépek

London, október 3. A Press Association jelentése szerint az angol repülők Berlin és Potsdam fölött végzett felderítő repülések alkalmával sok röpiratot szórtak le az említett városok fölött. (MTI.)

A németek elsüllyesztettek egy angol hajót

Recife (Brazilia), október 3. A Clement angol teherhajót német gőzös elsüllyesztette. A Clement teherhajót Recife és Bahia között, Ponte de Pedras magasságában hétfőn délután két órakor támadták meg.

Az elsüllyesztett angol hajó legénységének egy részét az Itaitinga angol gőzös vette fedélzetére és Haceióban partra szállította. A Clement parancsnokát és főgépészét a német gőzös magával vitte.

A hajó kormányosa súlyosan megsebesült. A Clement legénységének többi tagjáról nincs hír. (MTI.)

Herkulesfürdőre költöztetik a lengyel államférfiakat

Bukarest, okt. 3. **Slanic, a lengyel államférfiak eddigi tartózkodási helye téli tartózkodásra nem alkalmas s ezért a következő napokban Herkulesfürdőre költöztetik a lengyel államférfiakat. Csak Beck volt külügyminiszter költözik Maroenibe, ahol egy tüdőszanatóriumban fog lakni. Moscicki volt államelnök továbbra is Picazban marad.** (MTI.)

Az olasz minisztertanács határozatai

Róma, október 3. A Duce elnöklete vével a Viminale-palotában minisztertanácsot tartottak, amely több fontos belpolitikai rendeletet hozott, *köztük a legjelentősebb a sziciliai nagybirtokok területén történő telepítés.*

Az olasz sajtó vezetőhelyen foglalkozik a minisztertanács határozataival s ezek közül kiemeli *a sziciliai nagybirtokrendszer felszámolásáról szóló rendeletet.*

A minisztertanács először katonai igazgatással összefüggő rendeletek egész sorát fogadta el. Ezek közül legfontosabb az a rendelet, amely *Albániában külön katonai főparancsnokságot létesít, amelynek az összes Albániában levő olasz haderőket alárendelik. Egy másik rendelet megkönnyíti a külföldön élő kiskorú olaszok számára, hogy az olasz hadsereg kötelékébe lépjen.* A rendelet egy másik része fontos közmunkák egész sorát indítja meg.

A pánamerikai értekezlet a semlegesség mellett

Panama, október 3. A pánamerikai értekezlet kedden egyhangúan több határozatot fogadott el az amerikai semlegesség megőrzésére.

E határozatok lényegileg a következőket tartalmazzák: 1. előmozdítják és fenntartják a békét és egyetértést, 2. egyöntetűen kezelik a rendőri és bírósági funkciókat, 3. emberséges hadviselésre kérik az európai hadviselő államokat, 4 .dugárunak nem szabad tekinteni azt, amire a polgári lakosságnak élelmiszerek és ruházat tekintetében van szüksége. Ha ezek az áruk közvetve, vagy közvetlenül a hadviselő kormányoknak, vagy azok haderőinek vannak szánva, dugárunak számítanak, 5. az 5. határozat általában körvonalazza a semlegességi jogokat és kötelességeket. Kötelezik magukat, hogy területüket nem használhatják fel háborús műveletek támaszpontjaiul. Idegen hadihajók csak 24 óráig maradhatnak kikötőikben. (MTI.)

— A szívburok, a szívbillentyük, a szívizmok és a szívidegek megbetegedéseinek kezelésében a rendkivül enyhén ható természetes **Ferenc József** keserűvíz fontos segédeszköz, mely reggel éhgyomorra egy kis pohárral bevéve, a tápcsatorna tartalmát biztosan felhígítja és azt igen könnyen levezeti. Kérdezze meg orvosát!

Az új lengyel államelnök felhivása

Páris, okt. 3. A lengyel követség közi: Rackievicz László a lengyel köztársaság elnöke szept. 30-án felhívást intézett a lengyel állampolgárokhoz. Rámutatott arra, hogy Lengyelország történetében nem az első eset, hogy az államfő az ellenség által elözönlött hazán kívül keres menedéket. Mélyen meg van róla győződve, hogy Lengyelország ezúttal utoljára vérzik és hogy a háború következményeképpen a civilizáció és igazságosság lobogóját tűzi ki olyan határokra és olyan módon, hogy Lengyelország azokat békében és eredményesen tudja megvédelmezni. (MTI.)

FUVAROSOK

felvétetnek az Alföldi Takarékpénztár épitkezésnél.

Jelentkezés a helyszinen.

A francia miniszterelnök ma nyilatkozik a békeajánlatokról

Páris, október 3. (Havas.) *Daladier* miniszterelnök délelőttről elhalasztott beszámolóját a képviselőház külügyi bizottságában szerdáa délután tartja meg. Vázolni fogja a diplomáciai és katonai helyzetet és minden bizonnyal utal Chamberlainnak az alsóházban tett határozott kijelentéseire, amelyeket Párisban kedvezően fogadtak. Daladier rámutat majd Franciaország teljes összefogására Angliával, a német-orosz nyilatkozat és az esetleges békeajánlatok tekintetében. (MTI.)

Angol sajtóvélemény

London, október 3. Az angol sajtó a moszkvai tárgyalások anyagának tisztázásáig egyelőre tartózkodik az európai helyzet mérlegelésétől. A lapok általánosan üdvözlik Churchill barátságos szavait, amelyeket Olaszországhoz intézett. A brit közvélemény és londoni politikai körök egyöntetű helyeslésssel fogadják egyúttal Churchill *szivélyes kijelentéseit Délkelet-Európa irányában* és mindenütt hangoztatják, hogy a dunamenti és a Balkán-államok függetlenségének támogatása, békéje, valamint fejlődése Nagy-Británniának is érdeke. (MTI.)

Rendelet a polgári gázálarcokról

Budapest, okt. 3. **A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a polgári lakosság számára légoltalmi célokra megállapított gázálarcokról, beszerzési módjukról és eladási áraikról. A hatóságok és közintézmények munkagázálarcszükségletüket közvetlenül a Merkur Műszaki és Vegyipari Rt-nál (IX. Illatos út 9.) kötelesek beszerezni. A munkagázálarc és az üzemi munkagázálarc ára: egy teljes készlet, hordtáskával 23 pengő, kartonpapírtartó dobozzal 18.50. A tartalékbetét drb-ként 3.50 pengő.**

A népgázalc ára egy teljes készlet vitorlavászon hordtáskával 13 pengő, parafinozott kéregpapirból készült vállszijas hordtáskával 11.90,, kartonpapír tartódobozzal 11 pengő, tartalékbetét darabonként 2.50 pengő. A tűzoltó gázálarc ára: e gy teljes készlet 45 pengő tartalék légtisztító darabonként 10 pengő. A gázálárcok részletes leirását és a gázálarc bizományosok mostani névsorát a Budapesti Közlöny szerdai száma közhi.

Felemelték a mezőgazdasági özvegyi járadékot

A bizottság kétórás ülésen letárgyalta a javaslatot

A képviselőház pénzügyi és földmüvelésügyi bizottsága tegnap délelőtt tiz órakor kezdte meg báró *Vay László* elnöklete alatt, *Megay Károly* előadásában a mezőgazdasági munkavállalók özvegyi járadékban való részesítéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

Az egyes paragrafusoknál élénk vita alakult ki.

A felszólalóknak gróf *Teleki* Mihály földmüvelésügyi miniszter válaszolt. A bizottság a törvényjavaslatot két lényeges módosítással fogadta el. *Bárczay János* indítványára az özvegyi járadék 48 pengős alapösszegét *60 pengőre emelték fel. Inánesy Papp Elemér* pedig azt javasolta, hogyha a biztosítási járuléktartalékalapban feleslegek mutatkoznak, történjék gondoskodás a biztosított mezőgazdasági munkavállalók és járadékosok olyan özvegyeinek segélyezéséről is, akik három vagy annál több gyermekkel maradtak hátra.

A bizottság ebben a szövegezésben fogadta el a törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat részletes bizottsági vitája váratlanul rövid ideig tartott. A bizottság alig kétórás ülésen fogadta el a javaslatokat. A bizottsági ülésen a nyilaskeresztesek nem jelentek meg. A bizottság jelentését a képviselőház csütörtöki ülésén fogják beterjeszteni. A jövő hét keddjén tartja majd legközelebbi érdemleges ülését a plénum, napirendjén a földbirtokpolitikai javaslattal.

Vigszinház

A legizgalmasabb francia kalandorfilm:

Kinai express

Fősz. **ERICH v. STROHEIM, CHARLES VANEL, INKISINOFF.**

Gangszterbandák és terrorcsapatok harca a kultura ellen!

Bemutató ma!

BURAI ZSIGA hortobágyi cigányprimás rövid ideig vendégszerepel **a BUNDÁBAN (Angol királynő).**

Régi pásztor- és betyárnóták. Romantika.

Chamberlain beszéde az angol alsóházban

London, okt. 3. Chamberlain miniszterelnök, mint a Havas iroda jelenti, az alsóház keddi ülésén elmondott beszédében a következőket mondotta:

— A mult hét folyamán nemzetközi téren igen nagyjelentőségű események történtek. A miniszterelnök megemlekezett Ribbentrop német külügyminiszter moszkvai utazásáról.

— Bizonyos körökben — folytatta Chamberlain — azt kívánták, hogy a brit kormány határozza meg magatartását a helyzet mai alakulásában. **Én azonban mindabban, ami eddig történt semmi olyat nem látok, ami arra indíthatná országunkat, hogy megváltoztassa eddigi elfoglalt és helyesnek ítélt magatartását.**

— **Ha a német-szovjetorosz szerződés** — folytatta Chamberlain — **magának Lengyelországnak a tekintetében módosította is a helyzetet**, de ebből még egyáltalában nem következik, hogy az elért megállapodások végeredményben szükségképpen Németország javára szolgálnak és még kevésbé következik, hogy érinthetnék a brit kormány kitűzött célját. Semmi sincs ebben a megállapodásban — mondotta emelt hangon Chamberlain —, ami meggyőzhetne minket arról, hogy más volna a méltó magatartás, mint amilyet elhatároztunk és ami abban áll, hogy mozgósítja az angol és a brit világbirodalom minden segélyforrását, hogy a lehető leghathatósabban folytathassuk a háborút. Bár tény, hogy Lengyelország volt a háborúba való belépésünk közvetlen oka, de mégsem ez volt az alapvető ok. Ez az ok valójában az angol és francia nép lelkében mélyen gyökerező az a meggyőződése volt, hogy tarthatatlanná vált az az állapot, amelyben Európa népeinek választaniok kellett szabadságuk elvesztése vagy — szabadságának megvédése érdekében — haderejüknek folytonos mozgósítása között.

— A német-orosz nyilatkozatnak az a része, amely célzást tesz az ellenségeskedések beszüntetésére, homályos ugyan, de ugyanakkor látszólag bizonyos békejavaslatot és alig rejtett fenyegetést tartalmaz arra az esetre, ha a javaslat visszautasításra találna. Természetesen nem lehet előre tudni, hogy milyen természetű ez az indítvány, de már most kijelenthetem, hogy semmiféle fenyegetés nem bírhatja rá országunkat, vagy Franciaországot annak a célnak elejtésére, amit maguk elé tűztek, amikor háborúba léptek.

Chamberlain helyteleníti a németeknek azt a kísérletét, hogy a háború folytatásáért teljes mértékben a szövetségesekre hárítsák a felelősséget csak azért, mert nem voltak hajlandók a harcot kitűzött céljaik elérése előtt abbahagyni. A háború felelőssége azokat terheli, akik elhatározták és folytatták a sorozatos támadások politikáját.

Chamberlain nem bízik a német kormány igéreteiben. **Ha azonban javaslatokat tesznek nekünk** — folytatta Chamberlain —, **akkor nem mulasztjuk el, hogy ezeket a javaslatokat megvizsgáljuk**, mégpedig a most kifejtettek világánál.

— Senki sincs, aki azt kívánná, — mondta —, hogy a háború akár csak egy nappal is tovább tartson a szükségesnél, de az angol nép tulnyomó többségének és — bizonyosra veszem — a francia nép többségének is eltökélt szándéka, mindent megtenni, hogy véget érjen az erőszak uralma és hogy a kormányok a jövőben be is tartsák adott szavukat.

Chamberlain ezután visszapillantást vetett az elmult hetek katonai helyzetére. Közölte, hogy a francia csapatok a nyugati harctéren újabb előrehaladást értek el, ami lehetővé tette számukra, hogy fontos megfigyelő állásokat foglaljanak el. Franciaországba erős angol hadsereget szállítottak, amely a francia szövetségessel együtt harcol.

A német hajóhad ellen intézett támadásról szólva, megállapította a miniszterelnök, hogy az angol légihaderő bizonyos veszteségeket szenvedett ugyan, de maguk a németek is elismerték, hogy lelőtték két vadászrepülőgépüket. A tengeren változatlan erővel folyik a tengeralattjárók elleni harc. Chamberlain véleménye szerint teljes mértékben jogosult az angol államférfiaknak az a reménye, hogy a tengeralattjárók részéről fenyegető veszély enyhül. Ebben a pillanatban — mondotta a miniszterelnök — az angol kikötőkön át lebonyolított kereskedelmi forgalom állandóan növekszik. A hajókísérők által biztosított tengeri utakon a hajók százai haladnak.

Chamberlain felhívta az alsóház figyelmét a német rádiónak arra a közlésére, hogy ezentul az angol kereskedelmi tengerészet minden egyes hajóját hadihajónak tekintik. Ez a kijelentés nyilván annyit jelent, hogy Németországnak eltökélt szándéka a tengeralattjáró harc folytatása. Ez a legjobban bizonyítja, mennyire fontos hajóinknak hatékony védelme és e tekintetben teljes erőnkkel azon vagyunk, hogy minden intézkedést megtegyünk.

Chamberlain ezután a németek által elsüllyesztett semleges hajókkal foglalkozott. Az angol kormány az előre kidolgozott terv szerint szembeszáll ezzel a veszélyel is.

Chamberlain ezután kijelentette, hogy azok az angol hadihajók, amelyek ellen a német repülőgépek támadást intéztek, az Arc Royalt is beleértve, tovább végzik rendes szolgálatukat. A dominiumokkal kapcsolatban hangoztatta, hogy azok teljes mértékben támogatják az anyaországot. Anglia bel ső helyzetéről szólva megállapította Chamberlain, hogy a sorozás mindenütt jó eredménnyel folyik. (MTI.)

Kitünő a salgótarjáni
„KALOR“ folytonégő kályha s a
„LUNA“ takaréktűzhely
nagy választékban kapható
SESZTINA LAJOS vasnagykereskedésben
Debrecen, Ferenc József u. 23.

Német katonák Varsó elővárosába bevonulnak nehéz uccai harc után

Lloyd George felszólalása

Lloyd George felszólalásában többek között ezeket mondotta:

— *Nézetem szerint kétségtelenül tárgyalások folytak Oroszország, Németország és Olaszország között a részletesebb békefeltételekről. Véleményem szerint nagyon fontos, hogy ne ítéljünk elhamarkodottan. Egy ilyen javaslatot igen figyelmesen meg kell vizsgálni, főként ha a jegyzéket az olasz, vagy orosz kormány nyujtaná át, amelyek eddig semlegesek voltak. Feltéve, ha ilyen okmányt kapunk, a helyzet két szempontból egészen megváltozik. Először, mert az okmány semleges állam kormányától származnék, másrészt, mert ezeknek a kormányoknak is érdeke volna az esetleges záradékok tiszteletben tartása.* Ez az okmány nem egy kormány szavától függne, hanem legalább két más állam aláírása is szerepelne rajta. Nézetem szerint elsőrangú fontosságú — fejezte be felszólalását Lloyd George —, hogy minden lehető segítséget megadjunk a francia hadseregnek, mert neki kell a következő hat hónap alatt viselnie a harc oroszlán részét. (MTI.)

Nem

Sidney, október 3. (Stefani.) Mint jelentik, *Lyona*, Ausztrália miniszterelnöke kijelentette, hogy Hitler békeajánlataira csak egy válasz lehetséges: nem. (MTI.)

A yorki érsek: milyen legyen a béke?

London, október 3. A yorki érsek hétfőn este az angol rádióban beszédet mondott, amelyben a versoillesi békéről és a háború végén kötendő békeszerződésről többek között ezeket fejtette ki:

— *A versaillesi békeműnek igen sok hibája volt.* El kell ismernünk, hogy a szövetségesek, de a Népszövetség tényezői sem használták ki a népszövetségi alapokmány révén nyujtott lehetőségeket, amelyek a kérdések békés rendezését megvalósíthatták volna. Sikertelen volt a leszerelési értekezlet is. *Mi is sok mindent csináltunk helytelenül. Ma még nem tudjuk, milyen körülmények között kerül új béke megkötésére a sor. Annyi azonban bizonyos, hogy ennek a békének nem szabad olyannak lennie, mint amilyen a versaillesi béke volt, amelynek alapvető hibája az, hogy diktátum alapján jött létre. A béke feltételeit a népek valóban békeértekezletének kell megállapítania. Ezen a német nép kívánságait feltétlenül tekintetbe kell venni.* (MTI.)

Moscicki Svájcba költözhet

Bern, október 3. A szövetségi tanács hozzájárult ahhoz, hogy *Moscicki* volt lengyel köztársasági elnök és felesége megkapja a beutazási engedélyt. Moscicki, aki jelenleg még Bukarestben tartózkodik, *1908 óta svájci állampolgár és a freiburgi kanton egyik községének díszpolgára.* A volt elnök állandó lakóhelyül Freiburgot választja. (MTI.)

Lindbergh a német repülőgépekről

Washington, október 3. (Stefani) *Lindbergh* ezredes több szenátor előtt ismertette Németország újfajta repülőgépeit, amelyek *48 óra hosszat tudnak a levegőben maradni és így átkelhetnek az Atlanti-óceánon és mindjárt vissza is térhetnek támaszpontjukra.* Ezeknek a repülőgépeknek lesz a feladatuk az Atlanti-óceánon közlekedő ellenséges hajók bombázása. (MTI.)

A lengyel hadifogoly tisztek ellátása Németországban

München, október 3. München környékén rövidesen nagy tiszti fogolytábort állítanak fel. Ebben 1200 lengyel tisztet, köztük öt tábornokot helyeznek el. A fogoly tiszteket körülbelül 200 lengyel katona szolgálja ki. A tábor keretében elárusítóhely is lesz, ahol a foglyok minden szükséges dolgot beszerezhetnek. A nemzetközi megegyezéseknek megfelelően a háború tartama alatt minden fogoly tiszt ugyanazt a fizetést élvezi, mint a hasonló rangfokozatban szolgáló német tiszt. Minden fogoly tiszt számára folyószámlát nyitnak, ahonnan annyi pénzt vehetnek ki, amennyi személyes szükségletükre szükséges. (MTI.)

A magyar feltalálók védelmére új törvény készül

A Magyar Feltalálók Országos Egyesületének igazgatója kijelentette, hogy a jelenleg érvényben lévő szabadalmi törvényt, melyet 1895-ben alkottak meg, alaposan megreformálják közelesen, hogy a magyar feltalálók jobban megvédhetők legyenek. A törvény reformját Tichy Kálmán h. államtitkár a napokban bejelentette már. A külföldi feltalálókkal szemben hátrányban voltak eddig a magyar feltalálók. Az új törvényben a szabadalmi eljárást is meggyorsítják.

Színház, Film, Szórakozás

A film világából

UJ KATONAFILM A LÁTHATÁRON.

Az Erdélyi Filmvállalat, amely nemrégiben alakult, a legközelebbi napokban forgatja a „Bercsényi huszárok" című filmjét. A magyar publikum szereti a „békebeli" meséjű katonafilmeket s valószínűleg nagy hódítások várnak a Bercsényi huszárokra is. A vállalat büszke arra, hogy a főszerepre Jávor Pált nyerte meg, aki a német filmgyártás csökkentése miatt most megint rendelkezésére állhat a magyar filmeknek.

BEMUTATJÁK AZ UFA FRANCIA-NYELVÜ FILMJEIT.

Az Ufa az elmúlt esztendőben francia nyelvű filmeket is készített és ezeket most nálunk forgalomba hozza majd a Harmónia Filmvállalat, amelynek új ügyvezetője vitéz Rostaházy Károly lett, egyik nagy miskolci mozgószínház tulajdonosa.

JÖJJÖN ELSEJÉN.

Az Objektiv Filmvállalat október közepén kezdi forgatni Békeffy István és Stella Adorján „Jöjjön elsején" c. filmjét. A filmet a vállalat ügyvezetője Ráthonyi Ákos rendezi.

*

KISASSZONY A MOSTOHÁM.. Bemutatta a Hungária mozgó. Igaz Verneuil-vígjáték, friss, fordulatos, mulatságos és arotikus. A főszerepben Danielle Darieux, ragyogó. Szórakoztató film.

*

= **METEOR MOZGÓ MŰSORA.** Szerdán: 5, 7 és 9 órakor: **KATJA,** (Danielle Darrieux). Kisérőműsor: **Mikrofonláz.** — Holnap: **Hindu siremlék.**

Hosszú ősz? Hosszú tél?

A korán beköszöntött hűvös időjárás azt az aggodalmat keltette, hogy többet talán már nem is lesz meleg az idén és szép lassan átmegyünk a télbe, a ruha- és tüzifagondok keserves hónapjaiba. Az ember ilyenkor a népies megfigyeléseken alapuló jóslatokhoz menekül, onnan igyekszik horoszkópot csinálni az időjárás alakulására vonatkozólag. Sajnos, az idén innen sem kapunk jelet, amely megbízható támpontul szolgálhatna. Az egyik megfigyelés azt mondja, hogy egyes helyeken másodszor is kivirágzott a fűzfa, ami a hosszú, kemény tél előjele. Másoldalról viszont azt jelentik, hogy virágbaborultak az orgonák, ami viszont a hosszú, szép ősz biztató ígérete.

Egészségügyi miniszteriumot kíván a miskolci orvoskamara

Most tartotta a Miskolci Orvosi Kamara évi rendes közgyűlését.

A közgyűlésen dr *Vajda Géza* m. kir. egészségügyi főtanácsos, kamarai elnök megnyitójában visszapillantást vetett a mult évi közgyűlés óta lefolyt eseményekre, melyek a nemzet életében fordulópontot jelentenek. Vázolta a Felvidék visszatérése kapcsán előállott helyzetet az orvosi kamarák szempontjából. *A kamarák működésének eddigi tapasztalatai alapján ismételten rámutatott arra, mennyire indokolt az orvosi rend azon kívánsága, hogy egészségügyi miniszterium állíttassék fel.*

— *A katolikus püspöki kar őszi konferenciája*, melyről külön cikkben beszámolunk, foglalkozott a püspöki kar a lengyel menekülők lelkigondozásának kérdésével. Szóbakerült a Gyümölcsoltó Boldogasszony megünneplésének kérdése, mert az 1940. évben ez az ünnep húsvét hétfője miatt március 25-ről április 1-re tétetett át.

LEGUJABB

Lloyd George: Értekezletre kellene egybehívni a nemzeteket

London, október 3. *Lloyd George* alsóházi felszólalásában kijelentette még, hogy a háború kimenetele nem Angliától, Franciaországtól és Németországtól függ, hanem *a semleges államok magatartásától, különösen Olaszország, Oroszország és az Egyesült Államok viselkedésétől.*

Chamberlain miniszterelnök válaszában kijelentette, hogyha javaslatok érkeznének, nem kell elhamarkodni a válaszadást. Nincs ok arra, hogy siessenek a válaszszal olyan javaslatokra, amelyek valószínűleg komoly megvizsgálást kívánnak. Arra sem lát okot, hogy az alsóháznak ne legyen meg minden alkalma a javaslatok megismerésére és megvizsgálására.

Lloyd George kijelentette, nem mondhatják azt hogy minden javaslat elfogadását javasolta. Én lennék az utolsó — jelentette ki —, aki megadást javasolna, de azt hiszem, hogy *az alsóháznak meg kellene vizsgálni, nem kellene-e értekezletre egybehívni a nemzeteket, beleértve az Egyesült Államokat, hogy vizsgáljanak meg minden előterjesztett javaslatot.* (MTI.)

A sínekre feküdt aludni - halálra gázolta a villamos

Halálos kimenetelű gázolás történt Diósgyőr községben. G. Tóth József 34 éves bányász több társával együtt mulatozott, majd magukra hagyta őket és hazafelé indult. Utközben valószínűleg elálmosodott és lefeküdt aludni — a villamos sínekre.

Alvás közben nem vette észre, hogy a villamos teljes sebességgel közeledik feléje. Mivel azon a részen a Hősökszobra előtt a pályatest is eléggé sötét, a villamos vezetője is későn vette észre, hogy valaki fekszik a síneken. — A sebesen haladó kocsit már nem lehetett teljesen lefékezni és a kocsi mentő deszkája több mint 4—5 méteren keresztül maga előtt tolta, majd maga alá gyűrte a szerencsétlen bányászt.

Értesítették a mentőket, akiknek segítségével lecsavarozták a mentődeszkát, s kihúzták a villamos alól az elgázolt embert, de akorra már halott volt.

200 ezer holdat kívánnak évenként földreformra

A földbirtokpolitikai javaslatot a Magyar Élet Pártjának bizottságai sorozatos üléseken tárgyalták le. Az a vélemény alakult ki, hogy a parcellázásra szánt évi 100.000 holdnyi területet emeljék fel 200.000 holdra és az egész javaslat végrehajtására szánt hét esztendőt öt évben állapítsák meg. Valószínűnek tartják, hogy a kormánypárti képviselőknek ezt a kívánságát a kormány is magáévá fogja tenni, amennyiben megtalálja rá a szükséges fedezetet. Erre a remény megvan.

Félhivatalosan jelentik: A MÉP egyesített földművelésügyi, pénzügyi és igazságügyi csoportjai ma délutáni ülésén *Mayer János* országgyűlési képviselő elnöklésével letárgyalták a kishaszonbérletek alakításáról stb. szóló törvényjavaslatot részleteiben is. A bizottság tagjai több módosítást terjesztettek elő, amelyeket az ülésen jelenlevő gróf *Teleki* Mihály földművelésügyi miniszter részben magáévá tett s a bizottság is elfogadott.

Nagy földrengés Törökországban

Ankara, október 3. Törökországban ismét nagy földrengés volt, amely Dikili falut elpusztította. A földrengés pusztítását még betetőzte, hogy ugyanakkor jégzivatar tönkretette a gyapot- és szézámtermést és más terményeket. A földlökések lerombolták Nazini falu házait és az ottani fügeraktárakat. A füge ennek a vidéknek a legfontosabb jövedelmi forrása. A földrengés megrongálta a vasútvonalakat is és a vasúti forgalomban zavarokat okozott. (MTI.)

Igénybe lehet a vásárlástól tartózkodó borkereskedők pincéit és hordóit

A folyó évben várható nagy bortermés folytán a kormány különös súlyt helyez arra, hogy a szüretkor és szüret után bekövetkező nagy mustkinálat miatt gazdák ne legyenek kénytelenek termésüket elkótyavetyélni. Ezért a kormány az idén épp úgy, mint a múlt évben a mustpiacon intervenciós vásárlásokat fog végeztetni abban esetben, ha a szabadpiacon kialakuló mustárak esetleg a költségekhez képest aránytalanul alacsonyak lennének. Az intervenciós tevékenységgel kapcsolatban arról is gondoskodni kellett, hogy a felvásárlandó bormennyiségek részére — amelyek esetleg megfogják haladni a tavalyi vásárlások mennyiségét — megfelelő tárolási lehetőségek álljanak rendelkezésre. Ezt a célt szolgálja többek között a kormánynak az az intézkedése is, amely a hivatalos lapban megjelent kormányrendeletben jut kifejezésre. Ennek alapján az **állam, illetve hatóságok által kijelölt személyek részére igénybe lehet venni azoknak a borkereskedőknek a pincéit és hordóit akik bármilyen oknál fogva tartózkodnak a bor és must vásárlásától, vagy vásárlásai nem állanak arányban a rendelkezésükre álló tartalékolási lehetőségekkel.** (MTI).

Internálnak Angliában

Stockholm, október 3. A Svenske jelentése szerint Sir Oswald Mosleyt, az angol fasiszták vezérét a háború több ellenzőjével együtt gyüjtőtáborba internálták. (MTI.)

Időjárás

Hazánkban ma a felmelegedés a meglehetősen megnövekedett felhőzet ellenére 17—19 fokig, a fővárosban 20 fokig emelkedett. Az esti órákban azonban északról hidegebb levegő tört ránk és ez újabb hőmérsékleti visszaesést és sokfelé esőt okozott. Este hét óráig az eső mennyisége Sopronban 9, Kaposvárott 8, Szombathelyen 6 és Pécsett 2 mm. volt.

Jóslás: Mérsékelt szél, változó felhőzet, több helyen reggeli köd, sok helyen záporeső, esetleg zivatar. A hőmérséklet alig változik.

Kis hírek a nagyvilágból

A Brit Orvosszövetség egyik vezetője kijelentette, hogy mióta a háború kitört, az emberek annyira el vannak foglalva, hogy nem jut idejük betegeskedésre. A legtöbb angol orvos munkája jelentékenyen csökkent.

A francia minisztertanács elhatározta az 1932 március 2-n hozott válási törvény felfüggesztését.
teljesítette.

Hlond bíboros, Lengyelország érseke egyelőre a Vatikánvárosban telepszik le. Erre irányuló kérését a pápa

Rodézia kormánya bejelentette, hogy az ország egész aranytermelését Anglia rendelkezésére bocsátja, hogy megkönnyítse az anyaország számára a hadianyagok előállítását és a szükséges élelmiszerek vásárlását a háború tartamára.

Az 1554 tonnás belga Suzon gőzös a gascognei öbölben eltűnt. Nem tudják, mi okozta a hajó pusztulását.

A jugoszláv kormány elhatározta, hogy élelmiszertartalékot létesít. Az élelmezési hivatal feladata megavlósítására 620 millió dinár hitelt kap.

Egy német katonai tehergépkocsi, 12 katonával belga területre tévedt. A kocsit megállították és utasait lefegyverezték. A nemzetvédelmi miniszteriumban megerősítik a hírt, de nem tulajdonítanak fontosságot az esetnek.

A luxemburgi hatóságok a 300 lakosú Langeur községet, amely közvetlenül a Moselnél, Wesserbillig közelében a luxemburgi határon fekszik, kiürítették.

A washingtoni szenátus Logan mezőgazdasági szenátor hirtelen halála miatt kedden este rövid ülés után szerdára napolta tanácskozásait. Logan a fegyverkiviteli tilalom megszüntetésének volt a híve.

Genf város tanácsa utasította a háztulajdonosokat, hogy lássák el gázmaszkkal a házmestereket.

Tokió, okt. 3. A Domei iroda szerint Nomura külügyminiszter kedden kijelentette, hogy az Európában bekövetkezett változások folytán a japán kormány elhatározta, hogy lemond a komintern ellenes egyezmény megerősítésének politikájáról. (MTI.)

Felfedezett régi bűutett

A csendőrségre bejelentést tett ifj. **Végh Sándor,** Fancsika 33. szám alatti lakos, hogy a tanyája közelében levő árok szélén, földmunka közben felvetődött egy magzat csontváza.

A csendőrség a helyszini szemle során arra a feltevésre jutott, hogy a csontváz két évvel ezelőtti csecsemőgyilkosság áldozatáé s a leányanyu, aki gyermekét elásta, azóta már felelősségre lett vonva tettéért. Az esetet jelentették a debreceni ügyészségnek s a vizsgálóbíró a helyzet tisztázására elrendelte a helyszini szemle megtartását.

Gép- és gyorsírónőt

kereszténytnet keresünk azonnali belépésre nyirbátori központi irodánkba. Perfekt, pénztárkezelésben is jártas, megbízható tisztviselőnők (esetleg özvegy édesanyjával jönne ide lakni) nyujtsák be pályázatukat — referentiák megjelölésével — K. Mándy Uradalom Jószágazgatóság Nyirbátor címre.

— **A modern hadviseléshez nélkülözhetetlenül szükséges 21 ásvány** a következő: aluminium, antimón, cadmium, króm, réz, fluorpur, grafit, vas, acél, ólom, **magnézium, mangán,** bauxit, molybdenum, nikkel, petróleum, platina, higany, sulfur, tungsten és cin.

Csütörtökön lesz a debreceni egyetem ünnepélyes megnyitása

A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem október hó 5-én csütörtökön tartja az egyetem Rector Magnificusát és tanácsát beiktató s az 1939—40. tanévet megnyitó közgyűlését is.

A tanévnyitó istentisztelet rendje délelőtt fél 10 órakor a református Nagytemplomban: Kezdőének, főének, igét hirdet és imádkozik dr Makkai Sándor, a református hittudományi kar ny. r. tanára és e. i. prodékánja. Vikár Sándor: Alleluja és dicsőség. Énekli a Kollégiumi Kántus, az egyetem énekkara. Záróének: Himnusz.

Az egyetemi közgyűlés rendje, délelőtt 11 órakor az egyetemi központi épület aulájában: Himnusz. Énekli a Kollégiumi Kántus, az egyetem énekkara. Dr Bacsó Jenő jog- és államtudományi kar ny. r. tanára, lelépő Rector beszámoló jelentése az 1938—39. tanévről. Dr **Hüttl Tivadar** az orvostudományi kar. ny. r. tanára, Rector Magnificus székfoglaló értekezése: **„Orvostudományi irányzatok a múltban és jelenben"**. Hiszekegy. Szabados B. Énekli a Kollégiumi Kántus, az egyetem énekkara. Dr **Bókai Bókay Zoltán**, az orvostudományi kar ny. r. tanárának s e. i. dékánjának tanévnyitó beszéde. Rector zárószavai. Szózat. Énekli a Kollégiumi Kántus, az egyetem énekkara.

Másfélmillió pengős közmunkából részt kérnek a debreceni iparosok is

Debrecenben másfél millió pengős közmunkát végez Sorg Antal budapesti építész. A debreceni Ipartestület megkereste Sorg Antalt azzal a kéréssel, hogy a lehetőséghez képest debreceni iparosokat is részeltessen a munkából. Most érkezett meg a válasz, mely úgy szól, hogy Sorg Antal mindent megtesz és **igyekezni fog egyes munkákat debreceni iparosoknak kiadni.** Ennek azonban — amint írja — az az előfeltétele, hogy a debreceni parosok úgy minőség, mint ár és hitelképesség tekintetében versenyképes árakat adjanak be. A debreceni iparosok figyelmét ezért ezúton is felhívja az Ipartestület, hogy kalkulációjukban ezekre az előfeltételekre legyenek majd figyelemmel, hogy ezáltal minél több iparos jusson munkához.

A lispei olajmezőn már 25 olajkút ontja az olajat

A magyarföldi ásványolajkutatás igen szép sikerrel halad, már ott tartanak a termelésben, hogy az ország ásványolaj szükségletének majdnem 90 százalékát fedezik a lispei kutak.

Dr **Telegdi Roth** Károly egyetemi tanár, aki nagy szakértője az ásványolaj kérdéseknek, elmondotta, hogy a lispei olajmező kiterjed, mert már Lispétől 30 kilométernyire is fúrnak és minden hat hétben megkezdik egy újabb kút fúrását. Jelenleg 25 kút ontja az olajat. A lispei ásványolaj sok benzint tartalmaz, a kutak világító olaj, tehát petróleum tekintetében szegényebbek. A kutak adnak Diesel olajat, gázolajat az autóbuszok és teherautók részére. Szolgáltatnak tüzelőolajat is. A desztillálásnál visszamaradt anyagból kenőolajat és parafint gyártanak.

Az ásványolaj más helyeken is előfordul az országban, csak meg kell keresni a lelőhelyet. Lispe környékén az amerikai pénzcsoport 5 évig kereste az olajat és elköltöttek 15 millió pengőt, míg az első kútat feltárták és azóta sikeresek a fúrások.

Idegrohamában borotvával átmetszette torkát

Öngyilkossági kísérlet történt tegnap este a Monostorpályi úton, a váraduccai temető közelében. Szilágyi István Harsányi Gusztáv ucca 28. szám alatti lakos, 42 éves férfi hosszú ideig zavartan járkált le-fel a temető előtt. Egyszerre csak feltünt a járókelőknek, hogy **zsebéből borotvát ránt elő s egyetlen mozdulattal végighúzza nyakán.** A következő pillanatban a vér vastag sugárban buggyant fel a szerencsétlen ember nyakából, őma ga elkezdett tántorogni és a következő pillanatban véresen, eszméletlenül terült el a földön.

A járókelők a közeli vendéglő telefonján nyomban értesítették a mentőket, akik percek alatt a helyszínre érkezve, kötéssel látták el Szilágyi Istvánt, majd a sebészeti klinikára szállították. Megállapították, hogy a szerencsétlen ember gégéjét vágta át és állapota életveszélyes. Nyomban műtétet hajtottak végre rajta. Az öngyilkossági kísérletről értesítették a rendőrséget s a megindult vizsgálat megállapította, hogy Szilágyi István hirtelen idegrohamában akart véget vetni életének.

Hétezer iparos közül csak kétezerötszáz jelentkezett

Minden önálló debreceni kereskedő és iparos haladéktalanul tegyen eleget a zsidó törvény alapján eszközlendő bejelentésnek

A zsidótörvény értelmében minden városban és községben meg kell állapítani azt, hogy **a jelenleg érvényben lévő iparigazolványok birtokosainak hány százaléka zsidó?** Ezt azért kell megállapítani, mert a törvény értelmében addig, amíg a zsidó iparűzők száma az illető városban 6 százalék alá nem száll, **zsidók részére új iparjogosítványt kiszolgáltatni nem lehet.**

Ennek a megállapításnak előfeltétele az, hogy a jogszabály szerint **minden önálló iparűző köteles egy bejelentőlapot kitölteni és október hó 15-ig az elsőfokú iparhatóságnál** (rendőrségi palota, földszint) **beszolgáltatni.**

A kereskedelmi és iparkamara felhívja a debreceni kereskedőket és iparosokat arra, hogy **saját érdekükben a bejelentési kötelezettségnek haladéktalanul tegyenek eleget. A bejelentőapot az elsőfokú iparhatóságnál (rendőrségi palota, földszint 38. sz. szoba) szolgáltatják ki.**

Mindenki vigye magával iparjogosítványát, mert a bejelentőlapot csupán ennek ellenében adják ki.

Tekintettel arra, hogy a bejelentési kötelezettségnek **október hó 15-ig kell eleget tenni és Debrecenben több mint 7000 önálló iparűző van, viszont eddig értesülésünk szerint mintegy 2500-an tettek eleget a bejelentési kötelezettségnek,** amennyiben az érdekeltek a bejelentést az utolsó pillanatra hagyják, **feltétlenül nagy torlódás következik be.** Ezért szükséges, hogy a bejelentési kötelezettségnek már most eleget tegyenek.

A kamara nyomatékosan figyelmezteti az érdekelt iparúzőket arra, hogy a bejelentési kötelezettség nemcsak zsidókra vonatkozik, hanem a bejelentést **a keresztény iparosnak és kereskedőknek is haladéktalanul el kell végezniök.**

Meghalt a lúgköves szerencsétlenség kétéves áldozata

A „Debreczen" megírta, hogy Papp János Hatvan ucca 48. szám alatti lakos 2 éves Gábor nevű kisfia véletlenül víz helyett lugkőoldatot ivott.

A szerencsétlen gyerek száját és nyelőcsövét az erős, maró folyadék borzalmasan összeroncsolta. Kiszállították a gyermekklinikára, azonban már nem tudtak rajta segíteni és tegnap reggel meghalt. A rendőrség elrendelte a szerencsétlenül járt kisfiú holttestének felboncolását és megindult a tragikus szerencsétlenség ügyében a vizsgálat.

Súlyos kimenetelü gázolás a Piac uccán

Kovács Julia 38 éves szakácsnő, Piac ucca 9. szám alatti lakos tegnap délelőtt lakásáról kijövet az uttesten akart átmenni. Közben nem nézett jól szét és a kerékpáron arra haladó Mikháti István bellegelői lakos elütötte. A szerencsétlen nő a hatalmas ütéstől nagy ívben kirepült a kövezetre és olyan szerencsétlenül ütötte meg magát, hogy koponyaalapi törést szenvedett. Eszméletlen állapotban hevert a földön s a kerékpáros és a járókelők siettek segítségére. Értesítették a mentőket, akik Kovács Juliát a sebészeti klinikára szállították. Állapota rendkívül súlyos. A szemtanuk szerint a kerékpáros csengetett és a szerencsétlenséget Kovács Julia vigyázatlansága okozhatta.

Szántásba „szaladt" az úrvezető — megbüntették

A Siemens-művek vezérigazgatója, hercegfalvi Herczegh Ernő gépészmérnök, a gyár személyautóján **Budapestről Debrecenbe utazott.** A vezérigazgató maga vezette a gépkocsit s mellette ült Ortó Balázs soffőr. A monori erdő közelében 100 km-es szebességgel futott az autó s beleszaladt az útszélen levő szántásba.

A nagy zökkenő miatt **Ortó Balázs soffőr nekiesett a szélvédőnek s a karját törte.**

Megindult a bűnügyi eljárás hercegfalvi Herczegh Ernő vezérigazgató ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt és a pestvidéki törvényszék a bizonyítási eljárás lefolytatása után a vádlottat **500 pengő pénzbüntetésre ítélte el.** A tábla ezt az ítéletet helybenhagyta.

A bejelentett semmiségi panaszokat most a Kuria elutasította és ezzel az ítélet jogerősre emelkedett.

Értekezlet a Kereskedelmi és Iparkamarában a kereskedelem képesítéshez kötése érdekében

Ma délután félhat órakor nagy fontosságú értekezlet lesz a Kereskedelmi és Iparkamarában, a **kereskedés képesítéshez kötéséről és a kereskedelmi testületekről szóló törvénytervezet ügyében.**

Emlékezetesek azok a küzdelmek, amelyek a kereskedés képesítéshez kötése ügyében az elmúlt év elején országszerte folytak, amikor a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter felhívására az érdekképviseletek állást foglaltak ebben a kérdésben.

Az ország 7 kamarája közül 4 a képesítéshez kötés mellett, 3 ellene foglalt állást. A debreceni kereskedelmi és iparkamara a képesítéshez kötés mellett volt és a legutolsó kamarai közgyűlés ezt az elvi álláspontot **fenntartotta**, részletek tekintetében pedig a kamara szakosztályára bizta az állásfoglalás kidolgozását.

Ennek megfelelően ma délután fogja a kamara a kérdést tárgyalni. Az értekezlet elé a kereskedővilág nagy érdeklődéssel néz.

A kath. püspöki kar konferenciája

A budai hercegprimási palotában kedden ült össze dr Serédi Jusztinián bibornok-hercegprimás elnökletével a magyarországi latin és görög szertartású róm. kat. püspöki kar a szokásos őszi konferenciára.

A püspökkari értekezleten teljes számban jelentek meg az egyházfejedelmek. Debrecenből részt vett a konferencián dr Lindenberger János apostoli kormányzó. A püspöki kar értekezletén **több fontos egyházkormányzati és iskolai kérdést tárgyaltak meg.**

A kárpátaljai egy. hallgatók elhelyezése Debrecenben

Marina miniszteri tanácsos előterjesztést tett a minisztériumban a kárpátaljai egyetemisták tanulmányának ügyében. A kárpátaljai ifjúság egyetemi tanulmányát Debrecenben fogja folytatni, mivel azonban minden internátus megtelt itteni hallgatókkal, egy alkalmas bérház bérbevételével kívánja megoldani a kárpátaljai egyetemisták debreceni tanulmányának folytatását.

Családi házakat építenek a dohánygyári munkások

A dohánygyári munkások mozgalmat indítottak családi házak építése iránt. Beadvánnyal fordultak a jövedék igazgatóságához és kérték, hogy a dohánygyári munkások részére folyósítson kölcsönt családi házak építése céljára. Értesülésünk szerint a jövedék igazgatósága előterjesztést is tett az illetékes törvényhatóságnak, hogy a DOBBI kezelési feleslegéből engedélyezzen 120.000 pengőt családi házépítési kölcsönök formájában való felhasználásra.

Hungária filmszínház. MA és még holnap mulathat
DANIELLE DARRIEUX vidám és szellemes vígjátékán: a **Kisasszony a mostohám-on** 5, 7, 9-kor! Előadások:
Világhiradó magyar beszéddel a legujabb világeseményekről!

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám. Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás), éjjel 27-89, 11-33. Előfizetési árak havonta 3.— pengő, negyedévenkint 9.— pengő, félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő. Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, szept. 30-tól október 7-ig: „Nap“, Piac u. 1. sz. telefon: 27-73. — **„Istenti gondviselés“,** Petőfi-tér, telefon: 29-81. — **„Aranyegyszarvú“,** Kossuth ucca 8., telefon: 34-96. — **„Arany János“** Csapó u. 66, telefon: 11-78. — **„Mátyás király“** Nyilasteleg, Vámospércsi út 16. tel.: 13-83.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Emlékezzünk

1914 okt. 14. — Przemysl első körülzárása idején, ezen a napon Tamássy altábornagy, — a várparancsnokság rendelkezéséhez képest — a 2. gyulai és 7. verseci honvéd gyalogezreddel, valamint két osztrák népfelkelő ezreddel északnyugati irányban kitört a várból. Több ütegtől támogatott előretörése kezdetben szépen haladt, később azonban a két osztrák népfelkelő ezredet az ellenség ellentámadása visszavetette. Minthogy őket megállítani nem sikerült, a magára maradt két honvéd gyalogezred is visszahúzódott a váröv mögé. Mindamellett célját a kitörés annyiban elérte, hogy az orosz 78. és 82. tartalék hadosztály előnyomulásába ütközve, ezeket visszavonulásra késztette s ezzel a következő nap meginduló orosz erőszakos támadás terveiben zavart keltett.

— **PÉNTEKEN az esti lapok, szombaton a reggeli lapok nem jelennek meg. A 8270/1939. M. E. számú rendelettel hatályban tartott 4578/1920. M. E. számú rendelet 8. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a magyar királyi miniszterelnök akként rendelkezett, hogy ez év október 6-án a napközben, október 7-én pedig a reggel megjelenő lapok nem jelenhetnek meg.**

— **A debreceni gyházmegye közgyűlése.** Október 9-én a debreceni egyházmegye különféle bizottságai ülést tartanak, majd utána értekezlet lesz, amelyet 10-én egyházmegyei közgyűlés követ a debreceni ref. egyház tanácstermében.

— **A kistemplomi egyházrész központi bibliaköre** szerdán, október hó negyedikén, délután 5 órakor tartja az új évadban első összejövetelét a KIE nagytermében, (Piac ucca 36.) A régi s új tagokat szeretettel hívjuk és várjuk. Uray Sándor vezetőlelkész.

= **Orvosi hír.** Dr Jakab Endre nőgyógyász-szülész hazaérkezett, rendelését újból megkezdi Batthyány u. 1. I.

— **Felszaporodott a munkája a debreceni ref. anyakönyvi hivatalnak.** A különféle célra szükséges anyakönyvi kivonatokon kívül az iparosok igazolásához szükséges okmányok beszerzése nagy munkatöbbletet ró a ref. egyház anyakönyvi hivatalára is. Naponta mintegy 70 személy jelenik meg több okmányért. Ezeken kívül sokan levélben kérik az okmányokat. Érdekes volt, hogy egy most érkezett levélben több mint húsz okirat kiállítását kérték.

— **Beregszász vidékén 60.000 hektoliter bor várja a vevőt.** A vármegyéből küldöttség indul a miniszterhez, hogy biztosítsák a termés eladását.

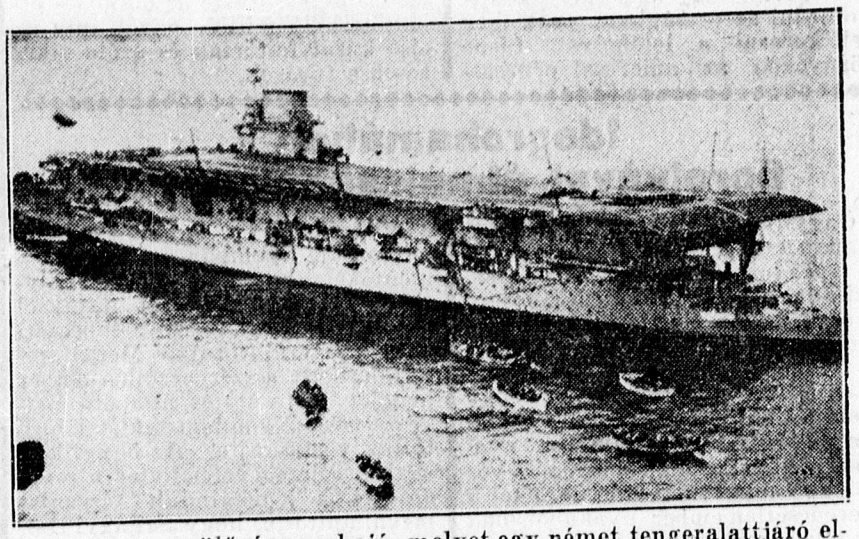

Courageous repülőgépanyahajó, melyet egy német tengeralattjáró elsüllyesztett.

Gyorsan helyreállítják a németek a lengyel földön felrobbantott hídakat.

— **Másfél millió embert költöztek el** ezideig Párisból a háború kezdete óta. A Seine megye területéről összesen két és félmillió ember kényszerült eddig lakóhelyének megváltoztatására.

— **Pozsonyban Románia,** mint Bukarestből jelentik, követséget állít fel.

— **A palesztinai zsidó képviselőtestület** megadta a felhatalmazást a zsidó nemzeti tanács elnökének, hogy hadiadót és illetéket szedjen.

— **Egy mexikói szénbányában,** Palauban beomlott egy tárna. 15 bányász meghalt és 60 bányász még a beomlott tárna egy részében van. A mentési munkálatok megindultak.

— **Franciaországba utazott** a windsori herceg, de még nem tudják, hogy milyen feladattal bízták meg.

— **Az első johannesburgi gyémántbányák** feltárója, Sir Thomas Cullimann 74 éves korában meghalt Londonban.

— **A kairói parlament ülésén** rangrejtve megjelent a király és végighallgatta a képviselők vitáját. A rendkívüli háborús törvényeket tárgyalták a képviselők és megszavazták.

— **Bulgáriában a király** trónralépésének 21. évfordulóján kegyelmet adtak 176 politikai elítéltnek.

— **Százhatvanezer pengő értékő valutát sibolt ki** Kovács László budapesti kézimunka-exportőr, akit letartóztattak. Megállapították, hogy Kovács Lázlónak a testvére, Kovács Miklós régebben külföldre szökött és Kovács László a kezére járt abban, hogy a magyar államnak 160.000 pengő kárt okozzanak.

— **Elhagyta a felesége** Gyurica János dunaszekcsői halászmestert. Az asszonyt hívta vissza a férje, de az nem ment. A dühös férj erre éjszaka rágyujtotta a házat a feleségére. A csendőrség őrizetbe vette a gyujtogató halászmestert.

— **Átszúrta a tenyerét a szeg.** Puskás Miklós, 41 éves piaci árús, Nógrádi Mátyás ucca 10. szám alatti lakos megjelent tegnap délben a mentőlaktanyában vérző kezével. Láda emelés közben egy kiálló szeg átfurta tenyerét. Sebét a mentők kötözték be.

— **Remekvonalú menyasszonyi** ruhákat, őszi-téli kosztümöket és kabátot fehérneműt, csínos és célszerű gyermekholmit közöl a Párisi Divat októberi száma.

— **Szellemvárosok Amerikában.** A városok épp úgy születnek, élnek és halnak meg, mint az emberek. Ezeknek furcsa sorsáról érdekes cikkben számol be a Tolnai Világlapja legújabb száma.

— **Romániában újból szabályozták** a tőzsde működését. Megengedté ka határidős üzleteket is.

x **Vigdranovits Magda** női divatszalonját áthelyezte, Miklós ucca 19. ala.

— **Egy óriásságyú élete a bölcsőtől a sirig.** A modern harcászat óriásságyúit, érdekességeit és számos rendkívül szemléltető adatait ismerteti Sempler Victor cikke, gróf Bethlen Margit népszerű, képes szépirodalmi lapjának az ÜNNEP-nek most megjelent új számában.

— **Fejbe rugta a ló.** A Hortobágyi téglagyárnál Csordás József 17 éves napszámos, Hollós ucca 1. sz. alatti lakos lovakat itatott a kútnál. Egyik ló itatás közben hátrarugott és a vederből vizet töltő, éppen lehajolva levő Csordás Józsefet úgy rugta állon, hogy nyomban elborította a vér. Értesítették a mentőket, akik a szerencsétlenül járt fiatalembert a sebészeti klinikára szállították.

— **A lengyel menekültekkel együtt szélhámosok is jöttek át a határon.** Ezt állapította meg a beregszászi rendőrség, mert kiderült, hogy egy kék, lengyel rendőregyenruhában járó szakaszvezető, akinek neve Bruck Kazim, ellopta két lengyel orvos autóját és az autóban levő 2000 dollárt. A nyomozás megindult.

— **Idegesség, fejfájás, szédülés, álmatlanság, reggeli rosszullét, levertség, bágyadtság,** sok esetben hamarosan megszünnek, ha bélműködésünket reggel felkeléskor éhgyomorra egy pohar természetes **Ferenc József** keserűvizzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát!

— **Sárkányt eresztett fel Balmazujvároson** a nyáron Mihalkó Ferenc, földműveslegény. Igen szeles idő volt és a nádkeretes sárkányt egy szélroham hirtelen lecsapta a földre. — Pénzes Gábor 7 éves fiucskát eltalálta a lezuhanó sárkány és a nád súlyosan megsértette a fején. Gondatlanságból okozott testisértés miatt kedden délelőtt vonták kérdőre Mihalkó Ferencet és a debreceni törvényszék büntető tanácsa 30 pengő pénzbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását felfüggesztették.

— **Pompás illusztrált** rádióműsorokat, szinházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot talál az olvasó a Délibábban, ára 20 fillér.

— **Tizenötóras repüléseket több ezer méteres magasságban** végeznek az ózdi vitorlázó cserkészek. Három nagyteljesítményű vitorlázó gép áll a cserkészek rendelkezésére és az elért szép eredmények következtében kapnak két újabb gépet a Tücsök és a Vöcsök típusú gépekből.

IRÓGÉPEK JAVITÁSA **HURAY,** Iparkamara T. 17-93

— **Súlyos szerencsétlenség a pékműhelyben.** Halász Lajos 42 éves pékküldönc, Böszörményi út 3. szám alatti lakos tegnap reggel nyolc órakor egyik árpádtéri pékműhelyben a vetést végző péksegéd mögött állt. Szegős Gábor péksegéd kenyérvetés közben véletlenül lapátjával szemenütötte Halász Lajost, akinek szemét nyomban elborította a vér. A szerencsétlenül járt embert a mentők a szemészeti klinikára szállították, ahol kezelés alá vették. Állapota súlyos.

— **A szolgálatot teljesítő rendőrt** Beregszászon a posta előtt egy ismeretlen férfi megszólította és kérte, hogy a karján tartott pólyás gyermeket vegye át, míg egy sürgönyt megír a postahivatalban. A rendőr átvette a gyermeket, de az átadó nem jelentkezett érte, hiába várta a rendőr. A gyermeket a város vette gondozásba. Beregszászi Teréznek keresztelték és a város fogja felneveltetni. Igy jutott Beregszász városa egy leánygyermekhez.

— **Szegény ember elvesztett 220 pengőt.** Egy nagycsaládú szegény ember, a Péterfiauccai egyházrész eljárója, a református egyházi épülettől a hatvan uccai 1-es számú postaépületig elvesztett 220 pengőt, mely más pénze volt s a postán kellett volna feladnia. A becsületes megtalálót nagyon kéri, hogy az összeget akár Farkas Pál református lelkipásztorhoz, a központi ref. lelkészi hivatalba, akár a rendőrségre illő jutalom ellenében eljuttatni szíveskedjen.

— **Marólúggal megmérgezte magát egy gyermek.** Zeleták József, Aczél u. 45. szám alatti lakos József nevű kétéves kisfia véletlenül lúgkőoldathoz jutott és beleivott. A gyermeket súlyos állapotban szállították ki a gyermekklinikára.

— **Hátbavágta az adóügyi jegyzőt, — elitélték.** Soknak találta a kivetett adóját Gy. Nagy Lajos bagaméri földműves és elkeseredésében nagyot ivott a korcsmában. Italosan indult hazafelé és az uccán meglátta az előtte haladó adóügyi jegyzőt. Az italos fiatal földműves öklével hátbavágta a jegyzőt. Hatósági közeg elleni erőszak miatt indult meg ellene az eljárás és a debreceni törvényszéken kedden délelőtt vonták kérdőre. A bíróság a bizonyítékok alapján, az enyhítő körülmények figyelembevételével elítélte 100 pengő pénzbüntetésre.

28 pályázat érkezett a tűzoltólaktanyai mászóház és szertár építésére

Az őszi szezon egyik legnagyobb munkaalkalma a tűzoltólaktanyai mászóház és szertár, valamint istállók építése, melyet egyik legutóbbi közgyülésén határozott el Debrecen törvényhatósága. A meghirdetett pályázat határideje október második volt és hétfőn délelőtt 11 órakor **Zádor Gyula** műszaki tanácsos elnöklésével bontották fel a beérkezett 28 pályázatot a városháza kistanácstermében. A pályázók jelentékeny része kisiparos. A pályázatok közül egy elkésve érkezett be.

Az alábbi iparosok pályáztak a tűzoltólaktanyai mászóház és szertár építésére:

Takács Albert kőműves, föld és elhelyező munkákra és mászóház 34.073 pengő, istálló: 15,619 P. Csonka József szobafestő és mázolómunkákra mászóház és szertár: 515 P, istálló mázolómunkája 215 P. Szücs András bádogos munkákra, mászóház és szertár: 2946 P, istálló: 1485 P. Tóth Gyula vaskereskedőcég kályhára tett ajánlatot az istálló épületnél 129.66 pengő. Szalay József asztalosmunkára, mászóház és szertár: 4391 P, istálló: 951 P. Domokos Lajos bádogos munkára tett ajánlatot, a mászóház és szertár: 2819 istálló: 1413 P. Király Imre lakatosmunkákra pályázott, mászóház és szertár 8096 P, istálló 1739 P. Szalontai István ácsmunkákra pályázott, szertár és mászóház 6236 P, istállók: 3084 P. Fekete Lajos ácsmunkára tett ajánlatot, mászóház és szertár: 3574 pengő istálló 1562 P. Bíró és Borka cég villanyszerelési munkákra, mászóház és szertár: 1966 P. Bors Kálmán lakatos munkákra, mászóház és szertár 6611 P istálló 1624 P. Tóth testvérek, föld, kő műves és elhelyező munkára nyujtottak be ajánlatot, mászóház és szertárnál: 60,159 P, ugyanitt az ácsmunkára 3692 pengő, istállónál: 17,293 pengő, ugyanitt az ácsmunkára 1424 pengős ajánlatot. Gáll András és Posta István lakatos munkákra, mászóház és szertár: 7721 P, tűzoltólaktanyai istálló: 1559 P. Ábel László asztalos munkára, mászóház és szertár: 4490 pengő. Rácz Lajos ácsmunkára, mászóház, szertár: 4294 P, istálló: 1971 P. Ruff Mihály mázoló munkára tett ajánlatot, mászóház, szertár mázoló munkája: 1061 P, ugyanannak szobafestő munkája: 718 istálló mázolómunkája 325 P. Hajtó Béla bádogos munkára, mászóház szertár: 3051 P, istálló: 1528 P. Csapó Miklós ácsmunkára, mászóház, szertár 3895 P, istálló: 1800 P. Földes Sándor villanyszerelési munkára, mászóház, szertár: 1665 P, istálló 225 P. — Cseh Lajos villanyszerelő munkára, szertár, mászóház: 1727 P, istálló 258. Brenner Pál mázolómunkára, mászóház, szertár: 934 P, istálló: 249 P. — Szolnoki Győző lakatosmunkára, mászóház, szertár: 8216 P, istálló: 1780. Szabó József asztalosmunkára, mászóház, szertár: 4724 P, istálló: 834 P. Szendrey Sándor ácsmunkára, mászóház, szertár: 3397 P, istállóra: 1529 P. Vitéz Sípos László föld, -kőműves, elhelyező munkára tett ajánlatot, szertár és mászóháznál: 28,924 pengővel. — Ugyanennél ácsmunkára 3474 pengővel. Istállónál, föld, kőműves és elhelyező munkára 18,984 pengő, ugyan itt ácsmunkára: 1622 pengő. Ket épület megbízásának elnyerése esetén pályázó még 3.6 százalék engedményt ad. Mezei Béla ácsmunkára, mászóház szertár: 3356 pengő, istállónál: 1468. Smurák József föld, kőműves, elhelyező munkára, istállónál: 17,246 pengő.

Elkésve érkezett be Jost Ferenc föld kőműves, vasbeton stb munkákra benyujtott pályázata, szertár, mászóháznál: 70,798 pengő, ugyanennél ácsmunkára: 3760 P. Istálló föld, kőműves stb munkákra: 21,645 P, ugyanennek ácsmunkájára: 1830 pengo.

Kézierővel hajtható autót talált fel egy karcagi földmíves

Kállay Gedeon 62 éves karcagi földműves rendkívül érdekes járművet szerkesztett, amely kézierővel és testsúllyal minden üzemanyag nélkül hajtható és vontatásra, teherszállításra is alkalmas. A találmánynak, amelyet Kállay Gedeon szabadalmaztatott, a mérnök-szakemberek nagy jövőt jósolnak.

KÖZGAZDASÁG

A harmadik és hatodik állategészségügyi körzetben ismét fellépett a száj- és körömfájás

Többhónapi zárlat után a múlt héten ismét megnyiltak a hasított körmü alatvásárok. A múlt héten már csak egy körzetből volt tilos a felhajtás, de most sajnos ismét két körzetben fellépett a száj- és körömfájás. A járvány az állatorvosi jelentés szerint nem súlyos és számolni lehet azzal, hogy rövidesen megszünik.

Egyébként a tegnapi állatvásáron lóból felhajtottak 260 darabot, eladtak 85 darabot. — Szarvasmarhából felhajtottak 465 darabot, eladtak 238 darabot. — Árak: vágóló 40—95 pengő, sülány igásló 70—155 pengő, közepes igásló 155—290 pengő, jó igásló 300—500 pengő. Szarvasmarha: jóminőségü kilója 45—64 fillér, közepes minőségu 34—45 fillér, silány 24—34 fillér, borjú 65—86 fillér, fejőstehén darabonként 230—450 pengő, ökör 50—65 fill. kilónként. — Irányzat igen élénk.

Baromfiban rekordforgalom volt

Maximálták a tojás árát.

A hetipiac, tekintve, hogy elseje körül vagyunk, igen nagy forgalmat bonyolított le. Különösen a baromtipiacon volt óriási kereslet. Minden árú úgyszólván percek alatt lel gazdát. Leg szívesebben a kövérkacsát és libát vásárolják, melynek most kezdődik a szezonja. Bőven van már új tengeri, ezzel hizlalják. Annak ellenére, hogy nagyobb a kereslet, mint a kinálat, az árak nem emelkedtek, sőt némi áresés is volt. Igen nagy készlet van a gazdák kezén, sietnek tuladni rajta. A baromfi piac másik érdekessége, hogy a tojás árát, melyet indokolatlanul 10 fillérre emeltek fel, tegnap maximálták. A legmagasabb ár 8 fillér.

A zöldségpiac változatlan, minden van bőven, különösen a káposztafélékben van nagy forgalom. Az árak nem változtak, csupán a zöldség ára esett, mert most már nagy tömgeben hozzák fel téli eltevésre.

A gyümölcspiacot a szőlő uralja. Lassan eltünik az olcsó őszibarack. Aima sok van, különösen olcsóbb minőségü. Láttunk a piacon igen szép ugocsamegyei almát, melyet teherautókkal hoztak. Huszt, Técső és Buscsaháza környékéről való. Nem drága. 20—24 fillér kilója.

A sertés- és marhahús árakban nem történt árváltozás.

Zöldségpiaci árak: burgonya kg 7—10 fillér, zöldbab kg. 20 f., spenót kg. 30 f., káposzta kg. 12 f., vörőskáposzta kg. 20 f., paprika drb 1 f., paradicsom kg. 10 f., karfiol kg. 40 f., zöldség csomója 10 f., hagyma kg. 12 f., fokhagyma kg. 50 f., karalábé drb 4—12 f. kelkáposzta drb 6—16 f., savanyúkáposzta kg. 20 f., torma kg. 50 fillér, uborka drb. 1—2 fillér, borsó kg. 50 f.

Baromfiárak: tyúk kg. 1.10 fillér, csirke kg. 1.30 P, soványkacsa és liba kg. 1 P, kövér 1.20—1.40, pulyka kg. 1.10 P, tojás drb 8 fillér.

Gyümölcsárak: alma kg. 16—30 f., körte kg. 20—30 f., szőlő kg. 20—36 f. őszibarack kg. 30—60 f., szeder literje 20 f., birsalma kg. 36 f., szilva kg 20 f. dió kg. 70 fillér.

TERMÉNYTŐZSDE.

Határidőpiac: rozs zárlat 14.38—14.42. Márciusra: 15.60, zárlat 15.62—1565 P mázsánként.

Készárúpiac: búza tiszavidéki, felsőtiszai, dunatiszaközi, fejérmegyei, dunántúli, kisalföldi 77 kg 19.65, 78 kg 20.15, 79 kg 20.45, 80 kg 20.65, rozs pestvidéki 14.05—14.15, más 14.20—14.40, takarmányárpa elsőrendű 16.60—17.00, középminőségű 16.30—16.50 sörárpa kiváló 21.00—22.00, prima 19.50—20.50, sörárpa 19.00—19.50, — zab elsőrendű 19.05—19.40, középminőségű 18.75—18.90, tengeri 18.90—19.05, korpa 13.40—13.60, 8-as liszt 15.75—16.25 P mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR. A kedden tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 292 darab sertést, a vásári állományból angol hússertésfelhajtás 67 darab. Az irányzat változatlan. Árak szedett sertés I. 106—110 fillér, II. 96—104 fillér, III. 86—92 fillér, angol tőkesertés 102 fillér, exportzsír márkázott 160 fillér kilónként.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY. Elárverezek hosszúpályi község határán, adósok tanyáján, 1939 évi okt. hó 10. napjának délelőtt 12 órakor varrógépet górét, kocsit, szekeret, vetőgépet, sertéseket, lisztet, kerékpárt, búzát és egyéb ingókat, melyek becsértéke 1085 P 60 fillér. **Király Béla** bírósági végrehajtó, Derecske.

Gyászrovat

Özv. Varga Károlyné ref. lelkésznő, 63 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a Köztemető 3-as teréből. Lakása: Földes. **Pusztai temetkezési intézet.**

Özv. Szathmári Lászlóné Hegedüs Zsuzsánna 83 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délelőtt 10 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó teréből, ref. egyház szertartása szerinti istentisztelet után, Nádudvarra szállítva és ottan délután 3 órakor a Kocsordi temetőben tartandó gyászima után a Hegedüs-család sírboltjába örök nyugalomra helyezve. Az elhunytban Hegedüs Ferenc köztiszteletben álló nádudvari földbirtokos nagynénjét gyászolja. Temetését és szállítást a Dankó temetkezési vállalat rendezi.

— **Szerencsés kimenetelű gázolás.** Özv. Büti Károlyné 83 éves asszonyt, Jókai uccai lakost tegnap délután szerencsés kimenetelű baleset érte. Egy útkereszteződésnél, mikor át akart menni, ismeretlen autó elütötte. — Az idős nő az erős ütés következtében végigzuhant a kövezeten, szerencsére csak kezefején sérült meg, könnyebben s néhány zúzott sérülést szenvedett. A mentők részesítették első segélyben.

— **Aki éjjel jól akar látni, egyék paradicsomot.** Berlinből jelentik: Mióta a légvédelmi készültség miatt Németországra esténként teljes sötétség borul, fontos kérdéssé vált az éjszakai vakság gyógyítása. Az éjszakai vakság a recehártya fényérzékenysége bizonyos hiányosságának következménye és végeredményben az A) vitamin hiányára vezethető vissza. A legtöbb A) vitamin a paradicsomban, a sárgarépában, a parajbn és más főzelékfélékben található. Mindennapi nyelven ez annyit jelent: együnk sok paradicsomot és **jobban látunk a sötétben.**

Nevető múlt

I. Miksa német-római császár, akit az utolsó lovagnak is neveznek, a középkor művészetének s tudományának egyik legnagyobb barátja és pártfogója volt.

Midőn egy nap nürnbergi műhelyébe kedvencét Ajtóssy-Dürer Albrechtet látogatta meg, a kiséretében levő egyik nemesnek megparancsolta, hogy tartsa a mester létráját.

Az uralkodó e kívánsága felháborította a nemest — olyannyira, hogy az visszautasította a parancs teljesítését.

Mire I. Miksa ezeket modotta:

— Albrecht több mint nemesember. Hát nem tudjátok, hogy bármelyik parasztból nemest csinálhatok, de egyetlen nemesből sem egy Dürert?

— **Rádiótávírászokat keres a Meteorológiai Intézet.** Az időjárás hírszolgálata érdekében szüksége van a meteorológiai intézetnek azonnal olyan rádiótávírászokra, akik képesek percenként száz jelsebességű rádió vételére. Jelentkezni lehet a Meteorológiai Intézetben, II. Kiatebel Pál u. 1.

— **Kerékpárosok karambolja a Wesselényi uccán.** Balogh Erzsébet tanárnő, Rákóczi ucca 11. sz. alatti lakos tegnap délután kerékpárján a Wesselényi uccán haladt. Egy másik kerékpáros az útkereszteződésnél belerohant gépébe. Horváth Erzsébet a földre zuhant és könnyebb sérüléseket szenvedett. A mentők részesítették első segélyben.

— **Haláragázolt egy vasútast a vonat.** Haláloskimenetelű szerencsétlenség történt Bánréve vasúti állomáson. Szabó Barnabás 34 éves bánrévei MÁV alkalmazott Ózdról hazautazott Bánrévére. Az állomáson a vonat még nem állott meg amikor Szabó már ki akart szállani a kocsiból. Ugrás közben a kerekek alá került, amelyek valósággal darabokra vagdalták a szerencsétlen embert. A halálos kimenetelű gázolásért senkit sem terhel felelősség.

Szerkesztői üzenetek

Egy érdekelt. Az elöljáróságon vagy a Kereskedelmi és Iparkamaránál megadják a „Személyi lapok" kitöltésére szükséges felvilágosítást. B. levelében foglaltakban sok igazság van, de a mai lapterjedelem mellett bővebben nem lehet a kérdéssel foglalkozni.

SPORT

A Bocskai—Szolnoki MÁV határbírói Debreceni és Takács. Ungvárott a Rusj—Beregszászi FTC mérkőzést dr Thomas Henrik vezeti. Nyíregyházán a NyTVE—Kassai SC mérkőzést: Boross (Ungvár).

A Bocskai—Szolnoki MÁV előmérkőzése a DMTE—Move Hajdúböszörményi TE bajnoki mérkőzése lesz. — Sokan jönnek be Hajdúböszörményből is.

A keleti amatőrök műsora és a játékvezetőküldés a következő: Debrecen DMTE—Hajdúböszörményi Move: dr Lengyel. Derecske D Move—DVSC II. Horényi. Hajdúszoboszló HSE—DEAC Farkas Iván. Karcag K Move—Dohánygyár: Kovács László. Nyíregyháza Ny-VSC—NyTVE II.: dr Csicsák.

Kelet válogatott csapatának három tagját, Keskeny kapust, Csancsinov csatárt és Kahán jobbfedezetet országos viszonylatban is számításba veszik a legközelebbi válogatott mérkőzéseknél és először valamelyik csikóválogatottban próbálják ki őket, annál is inkább, mert mind fiatal még. Nében is a figyeltek s számításba vett játékosok között van, bár vasárnap nem ment jól neki. De tud.

A vasárnapi NB mérkőzések: Ferencváros—Nemzeti, Szürketaxi—Hungária. Elektromos—Ujpest. Törekvés—Szeged. Kispest—Gamma. Kassai AC—Sz. Haladás. Bocskai—Szolnoki MÁV.

Hevessi, a DEAC kitünő hátvédje a nyíregyházi TVE-be megy, ahol az NBB csapatba azonnal igazolható és talán már vasárnap is játszik.

A DVSC Budapesten játszik, ellenfele a Beszkárt kitűnő együttese lesz. A DVSC is veretlen, a Beszkárt is, valamelyik vasárnap elveszti. Ha Kántor már játszana, magabizóbban mehetne a DVSC Pestre.

Vasárnap háromhetes pihenő — válogatott mérkőzések után — ujra megindul a bajnoki küzdelem. A Bocskai Debrecenben játszik, ellenfele a Szolnoki MÁV. A mérkőzés érdekessége, láthatja a közönség a nagyhírű Kolláth Szántó stb szolnoki játékosokat és láthatja majd a francia földről visszatért Mórét is.

HIRDETMÉNY. — 42.888/1939 Vt. A m. kir. kormány, illetőleg a m. kir. földmüvelésügyi miniszter rendelete alapján, a rendkivüli fegyvergyakorlatra bevonult nőtlen, családtalan gazdasági cseléd részére a szegődményes földjárandóságon, a nős, családos mezőgazdasági cselédnek ezenfelül a lakáson és szegődményes fűtőanyagon, valamint a cseléd állattartásán kivül nem köteles a gazda egyéb járandóságokat (kenyér, gabona stb) kiszolgáltatni. — **Polgármester.**

HIRDETMÉNY. Hajdú vármegye alispánja 10656/1939 sz. alatt 1939 okt. 18-iki határidővel zárt versenytárgyalást hirdet, 30 azaz harminc vagon a) 10,000 kg. hazai cser és tölgy dorongfára. Részletes felvilágositások a vármegyeházán a tisztifőügyészi hivtarban nyerhetők.

40.440. HIRDETMÉNY. A m. kir. Földmívelésügyi Miniszter 151.225-939. szó rendeletével Debrecen területére a kötelező mezőgazdasági munkasegitséget visszavonásig elrendelte s annak végrehajtásával a város Polgármesterét megbizta. Az idézett rendeletnek az a célja, hogy elodázhatatlan őszi mezőgazdasági munkák idejében elvégezhetők legyenek. A kötelező munkasegitséget csak az arra feltétlenül rászorult gazda vagy gazdaság veheti igénybe, a még kint levő idei termésének betakarítása, vagy a jövő évi termelés folytonosságának biztosítása érdekében. Az elsőfokú közigazgatási hatósághoz intézett kérelemben megjelölendő a munkasegitséget igénylő gazdasággal minden oldalról szomszédos földtulajdonosok vagy bérlők neve és állandó lakóhelye. A kötelező munkasegitségre kirendelés az illetőre azonnal kötelező és a határozat csak birtokon kivül felebbezhető. Kihágást követ el és hét hónapig terjedhető elzárással és 8000 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, aki a kötelező munkasegitség alól magát, gazdasági eszközeit, állatait kivonja, a munkasegitséget nem teljesíti. A kötelező munkasegitségért az azt igénybevevő által fizetendő díjakat az alábbi összegben állapitom meg: 1. Az 1. kat. holdnak kettős fogatú ló vagy ökörjáróművel a járművet szolgáltató egyén által adandó takarmányozással, ellátással, hajtóval együtt, szántása 8 P, boronálása 2 P, vetése 2 P. 2. Ugyanazon munkálatok az esetben, ha az állatok takarmányozását és abrakolását az igénybevevő egyén teljesíti, 10 P, 3. Fuvarozása bármely gazdasági terménynek 1 q-ként 1 km. távolságon 10 f., minden további 1 km távolságon túl q-ként 2 fillérrel több. 4. Fuvarozás egész napra q-ként 15 km távolságon belül 25 f, 15 km távolságon túl 50 fillér. 5. Traktorral való mély-szántás, üzemanyaggal és kezelővel kat. holdanként 10 P. 6. Keverőszántás traktorral, üzemanyaggal és kezelővel kat. holdanként 8 P. 7. Mezőgazdasági kézimunkaerők és munkások részére mindenkor megállapitott és közhirrétett legkisebb napszámbér fizetendő.

HIRDETMÉNY. Értesitjük a t. utazóközönséget, hogy folyó hó ötödikén, csütörtökön Berettyóujfaluban megtartandó országos vásárra, Debrecen Bikaszállótól—Berettyóujfalu vásártérig és vissza, külön vásári autóbuszjáratot indítunk. Az autóbuszjárat menetrendje a következő: indul Debrecen, Bikaszálló 6.20 órakor, Debrecen p. u. 6.23, Hajdúszovát 6.53 ó. Derecske községházától 7.03, Tépei út 7.08 órakor. Érkezik: Berettyóujfalu vásártér 7.14 órakor. Ez a külön autobuszjárat Berettyóujfaluból a vásár végeztével indul vissza Debrecenbe. **Az üzletigazgatóság.**

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

Aranyeső minket vár több időre. Akkor jó... Szomorú vagyok. Irjon gyorsan mindenről. Levelem megkapta? Örökre... Csókolom. 871

Férfi alkalmazás

Erős kézimunkás nagymunkára felvétetik, Gregor szabómester, püspöki palota. 907

Cipészsegédet tex és bindolt munkára felveszek, Ökrös, Sas 1. 906

Kádármestert állandó hordó javitásra keresünk. Hazai Likőrgyár, Szalkai u. 7. 902

Fodrászsegéd, nőt és férfit, tanulóleány és fiút felvesz Hidegkuthy Kálvin-tér 5. 908

Angóra telepemre állatszerető kezelőt egy családtagjával, lakás és fizetéssel felveszek, István út 45. 884

Kifutófiú azonnal felvétetik, Szepességi u. 20. sz. 909

Jómunkás fodrászsegédet, teljes ellátással, havi 14 fizetéssel felveszek. Jelentkezni a lakáson: **Bégány 6.** 787

Fodrászsegéd, fiatal, jó munkás beléphet vasúti fodrász, pályaudvar 125

Házmesterpár, takarításért lakást kap. Péterfia 29 keresztépület 868

Fodrászsegéd, állandó munkára felvétetik Széllnél, Miklós ucca 10. sz. 1128

Állást keres férfi

Állást keresek, 500 pengő készpénzzel. Lehet trafik, házfelügyelő, kocsma és pénzbeszedői állás. „Szorgalom" jeligére. 899

Ügynöki, utazói állást keres fiatalember. Szalay Lajos, Böszörményi út 49. sz. 883

Jómunkás úrifodrász elhelyezkedne jobb vidék üzletben, ahol női fodrászat is van. Cim: Szabó József Debrecen, Wesselényi u. 75. 873

Női alkalmazás

Varrólányok angol munkára azonnal felvétetnek, Szabó Miklós Piac u. 63. udvarban. 904

Kifutóleány, iskolahagyott, azonnalra felvétetik, étkezdébe. Péterfia u. 39. sz. 894

Zacskóragasztó lányokat, kezdő és gyakorlottakat felvesz ‚Albert' papirüzem, Erzsébet u. 48. sz. 880

Háztartási alkalm.

Takarítónőt a reggeli órákra, jó könyvvel felveszek, „Styl", József kir. herceg u. 7. 901

Idősebb úrinőhöz éjjelre gondozó bejárónő kerestetik. Cim a kiadó hivatalban. 891

Egész napra bejárónő felvétetik, Péterfia u. 39., étkezde. 882

Jó bizonyitvánnyal rendelkező mindeneslányt, azonnal felveszek. Jelentkezés: Perényi u. 1. házmesternél. 881

Bejáró, parkettlhez értő mindenes takarítónő, azonnal felvétetik, Rácz Piac u. 73. sz. 879

Mosónő kerestetik, I. o. étterem, állomás. 872

Szerényigényű mosónő, ki jól vasal, takarit felvétetik, Péterfia u. 29. keresztépület. 869

Ajánlat

Kabátok, fordítások, meglepő olcsón készülnek, Hüvelyes u. 1. 900

Grafológusnő biztos analizist nyujt az érdeklődőknek. Figad: Széchenyi u. 43. 798

Ciánoztasson bizalommal a „Csala" ciánozó vállalattal, Rákóczi u. 9. szám, telefon: 14-27. szám. 1131 11. 20

Poloskairtást ciángázzal lakások átvizsgálását felelősséggel vállalja Kiss ciánozó vállalat, Kigyó u. 5. sz. 1134 11. 5.

Egyenruhák kaphatók, bizományba vállalok, Tegdes szabó, püspöki p, Déri sarok. 2. 10. 21

Őszi kalapujdonságok megérkeztek. Modell után alakitás 1.50, vasalás 1 P. Aranynál Sas u. 4. 628 11. 2

Bundát és mindennemü szücsmunkát legszebben készit Katona Vilmos szücs. Simonffy u. 2. szám. 1949 10. 19

Kereslet

Aranyórát, láncot, briliánsgyürüt, vagy ezekről zálogjegyet megvennék. Miklós u. 13. 35 22

Veszek bútort, zálogjegyet, varrógépet, — irodaberendezést, mindenféle ingóságokat. — Hivásra jövök. Csapó u. 16. szám. 325 11. 27.

Műhelynek alkalmas száraz, világos helyiséget azonnali beköltözésre keresek. Cim a kiadóhivatalban. 890

Teljes ellátás

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra, Ferenc József út 59. telefon: 23-39. 800 vv

Élelmiszer, ital

Téli alma, kanadai renet, körte kapható. Diófa u. 15. 10—4 óra között. 839

Bor, kitűnő zamatos, egy liter 70 fillér Péterfia u. 30. sz. 893

Oktatás

Franciául tanit, vagy nyelveket korrepetál, szép szobáért tanár. Érdeklődni: egyetemi főkapusnál. 874

Hangszer

Zongora eladó. Kút u. 104. szám. 866

Tüzelő anyagok

Tüzifát, szenet vásároljon legolcsóbb napiáron Vágó József tüzifa. szén kereskedőnél, „Margitfürdő" mellett, telefon: 10-24. sz. 1080 vv.

Elsőrendü Ádámvölgyi kőszén, retorta fa zén kapható. Grünfeldnéi, Hatvan u. 21. 77 1. 3

Száraz hulladékfa nagyobb mennyiségben mázsánként 3.26 fillér, Kapható: Csokonai u. 50. szám. 805

Barcikai, mizserfai, s kondói, királdi szenek, mindenfajta tüzifa, — Weinstock telelepén kis állomás. 340 10. 27.

Bútor

Főúri ebédlő, háló, s kombináltszekrény, és konyhaberendezés, antik komót eladó. Dégenfeld-tér 6. 537 10 31

Kiadó üzlet

Kiadó hentesüzlet novemberre, Vargakertben. K. Tóth u. 22. 893

Kiadó kétszobás

Kiadó kettő szoba, s konyha, kamara, üvegezet veranda, pince, Vargakertben. Érdeklődni Werbőczy u. 8. sz. Bakóczynál. 897

Kiadó Lónyai u. 26. sz. alatt kettő szoba, konyha, kamara, nagy udvarral és veteményes földdel, október 15-ére, esetleg azonnal is. Értekezni: Hatvan 64. 875

Kiadó 3 szobás

Központon háromszobás lakás, fürdőszobával, verandával, kerttel, keresztépületben novemberre elsejére kiadó, Péterfia u. 12. 903

Emeleti háromszobás, s fürdőszobás lakás, novemberre kiadó. Bővebet ipartestületnél. 895

Kiadó a Rákóczi ucca 36. számú házban három uccai szoba, fürdő szobás, összkomfortos lakás, nov. 1-re. 892

Kiadó nagylakás

Négyszobás, emeleti modern lakás, parkettes, november elsejére kiadó. Károly Ferenc József út 23. Megtekinthető: d. e. 10—12 óráig, d. u. 3—5-ig. 1757 vv

Négyszobás, összkomfortos lakás, a Kölcsön-Segélyző palotájában, november 1-re kiadó. Kossuth u. 8. 885

Lakást keres

Kétszobás uccai lakást keresek, lehet konyha nélkül, varrodának, világos és féregmentest, nov. elsejére, központban, Dobrossi divatszalon, Piac u. 30. 531

Butorozott szoba

Bútorozott szoba azonnalra kiadó. Dózsa u. 6 A) sz. 896

Elveszett

Elveszett egy „Erax" karóra, 3-án este, negyed 7—7 között. Megtaláló illő jutalomban részesül, Mester 36 1126

Elveszett egy fehér-feketefoltos vadászkutya. Megtaláló jutalomban részesül Cserepes 1. 887

Ingóság eladás

Gázkályhák, alkalmi vétel megtekinthető Klein asztalos, Hatvan 40 889

Kitűnő állapotban levő „Fiát, Balilla" és 500-as „Fiát" (Topolinó) auto eladó. Szoboszlaynál, Széchenyi u. 24. 1216 vv

Salgótarjáni, teremtütésére alkalmas jókarban levő kályha eladó. Cim a kiadóban. 389 vv.

Férfi télikabátok, ujtönyök, kitűnő karban eladók. József kir. herceg u. 27. sz., keresztépületben. 816

Vasredőnyös kirakat, ajtók, fürdőkád, eladók Magoss György-tér 9. patikában. 425 10. 13.

Fikusz, szép kétméteres 10 pengőért eladó, bőrklinika porta. 621

Férfi, téli és átmeneti kabát, fekete női ruha, jókarban, olcsón eladó. Széchenyi u. 55. 905

Ingóságvétel

Zálogcédulát, látcsöveket, alpakka étkészleteket, régi bútorokat, régiségeket, legmagasabb áron vásárol Ingóságközvetitő, püspöki palota, telefon: 11-99.

Cserépkályát, nagyot, jókarban levőt keresek megvételre. Címet kiadó hivatalba kérjük. 452

Ingatlan iroda

Házat, földet, házhelyet szőlőt, mindenféle ingatlant legolcsóbban vásárolhat Nagy Sándor ingatlanirodájában, Csapó u. 27. 797 10. 30

Gazd. termények

Búza, rozs, mázsánként is eladó. Barna u 3. 888

Eladó ház

Eladó nagy frontú ház, Hadházi u. 21. Horthy-kórház. 867

Eladó ház, elköltözés miatt eladó a Lónyai u. 26. számú 500 négyszög öl telkes ház, mely áll 1 két szoba, konyha, 1 egy szoba, konyha és kettő udvari szobás lakásból. Értekezni: Hatvan u. 64. 877

Rakovszky u. 8 sz. nagy telkü sarokház, sürgősen eladó. Hatezer pengőért. Nyil u. 119. 870

Eladó ház, elköltözés miatt eladó a Hatvan u. 64. sz. ház. Van rajta egy ötszobás, egy kétszobás, 3 egy szoba, s konyhás lakás 300 négy szögöl telek, gyümölcsös kerttel. 876

Eladó föld

Eladó Hajdúszoboszlón a Déli Tilalmason 54 k. hold tanyásföld. Czeglédy Lajos, H-Szoboszló Rákóczi u. 74. 591 vv.

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.